

ПРАВОСЛАВНО ХРИСТИЯНЧЕ

месечно издание

Брой 4

Св. Йоан Предтеча
(Ивановден)

Св. Йоан Предтеча е последният старозаветен пророк. Той прекарал живота си в пустинята в най-строг пост. Хранел се с акриди и див мед. Обличал се с дреха от камилска вълна и се препасвал с кожен пояс. Неговият глас се разнесъл от пустинята: „Пригответе пътя Господен, прави правете Неговите пътеки!... Покайте се, защото се приближава царството небесно!” Понеже изобличавал цар Ирод за неговия порочен живот, св. Йоан бил хвърлен в тъмница, а след това бил посечен.

Св. Йоан се нарича Кръстител, защото кръщавал народа с покаяно кръщение, кръстил и Господ Иисус Христос; а се нарича и Предтеча, защото вървял пред Христа, за да подготви пътя Му.

Тропар, гл. 2.

Споменът за праведника е с похвали, а на тебе, Предтечо, е достатъчно свидетелството на Господа, защото наистина ти се показва най-честит от пророците, понеже се удостои да кръстиш в струите Проповядвания. Затова, като пострада с радост за истината, благовести на тези, които бяха в ада, явилия се в плът Бог, Който взема върху Си греха на света и ни дава велика милост.

БОГОЯВЛЕНИЕ КРЪЩЕНИЕ ГОСПОДНЕ

Когато станал на 30 години, Спасителят отишъл при свети Йоан Предтеча, който кръщавал и поискал и Той да бъде кръстен от него. Божественият Изкупител не се нуждаел от кръщение, Той бил безгрешен, а хората се кръщавали, за да се опростят греховете им. Но Христос пожелал да се кръсти, за да даде пример и да освети тайнството Кръщение, което щяло занапред да се извършва в Църквата.

По внушение на Светия Дух Господният Предтеча узнал, че пред него стои Сам Въплътеният Бог. Затова той се обърнал към Него с думите: “Аз имам нужда да се кръстя от Тебе, а Ти ли идеш при мене?!” Господ кротко отвърнал: “Остави сега, защото... подобава да изпълним всяка правда.”

С това Христос отново дал пример за смирение и показал пълната Си преданост като Човек на волята на Бог Отец.

НАУЧИ И ОЦВЕТИ ЦЪРКВАТА

Храмовете са съществували още в Стария Завет. Християните също създават такива за прослава на Бога. Храмът е място за събиране на вярващите за молитва, особено за Божествена Литургия. Православният храм се нарича църква и се отличава с някои характерни за него черти, като например: има иконостас-стена от икони, която отделя олтара от средната част на храма.

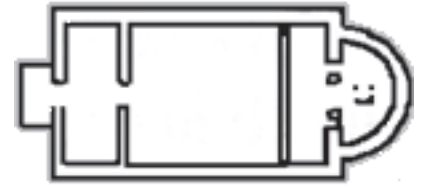
Олтарът винаги е обърнат на изток, защото от изток е дошло спасението, от изток заедно със слънцето идват светлината и животворящата топлина, а от олтара вярващите получават в тайнствата осветение и духовни сили.

Всеки храм се посвещава на някой Господски или Богородичен празник или на някой Божи угодник. Празникът, на който е посветен храмът, наричаме “храмов празник”

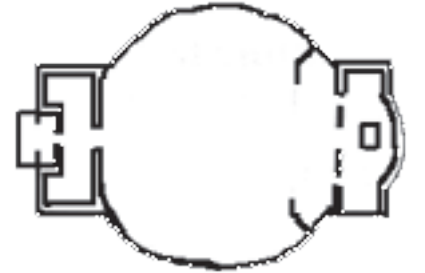
1. ПРИТВОР. Това е входното помещение в християнския храм, разположено обикновено в западната му страна.

2. СРЕДНА (ВЪТРЕШНА ЧАСТ) НА ЦЪРКВАТА. НАРИЧА СЕ ОЩЕ ”КОРАБ”. Това е сновното помещение на храма. Разположено е между притвора и св. олтар в посока запад-изток. То е предназначено за верните, които се събират за обща, съборна молитва.

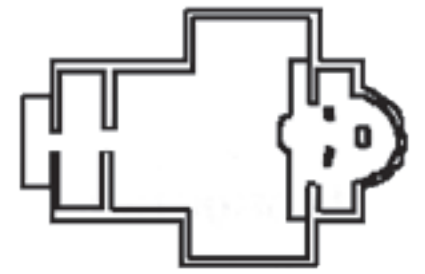
3. ОЛТАР (ПРЕЗВИТЕРИУМ) Светият олтар е разположен зад иконостаса, в източната част на храма. Той е най-светата част на храма, в която духовенството извършва свещенодействия, затова в него е позволено да влизат само свещенослужители и техни помощници.

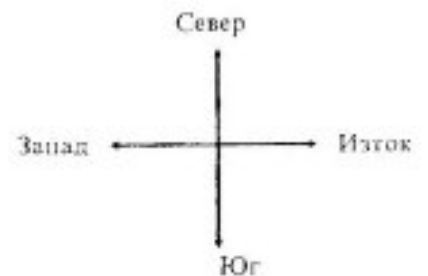
БАЗИЛИКА

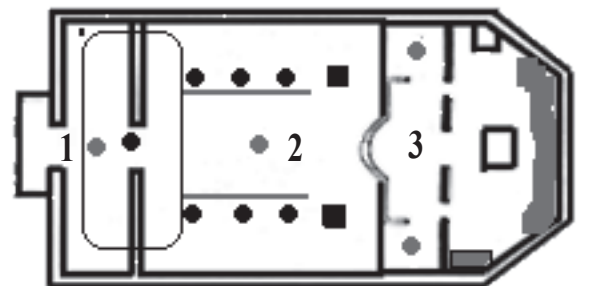
РОТОНДА

КРЪСТОВИДНА

ЦЪРКВАТА СЕ СЪСТОИ ОТ ТРИ ЧАСТИ

Как да се държим в църква?

1. Когато влезем в църква, се осеняваме с кръстно знамение (прекръстваме се).

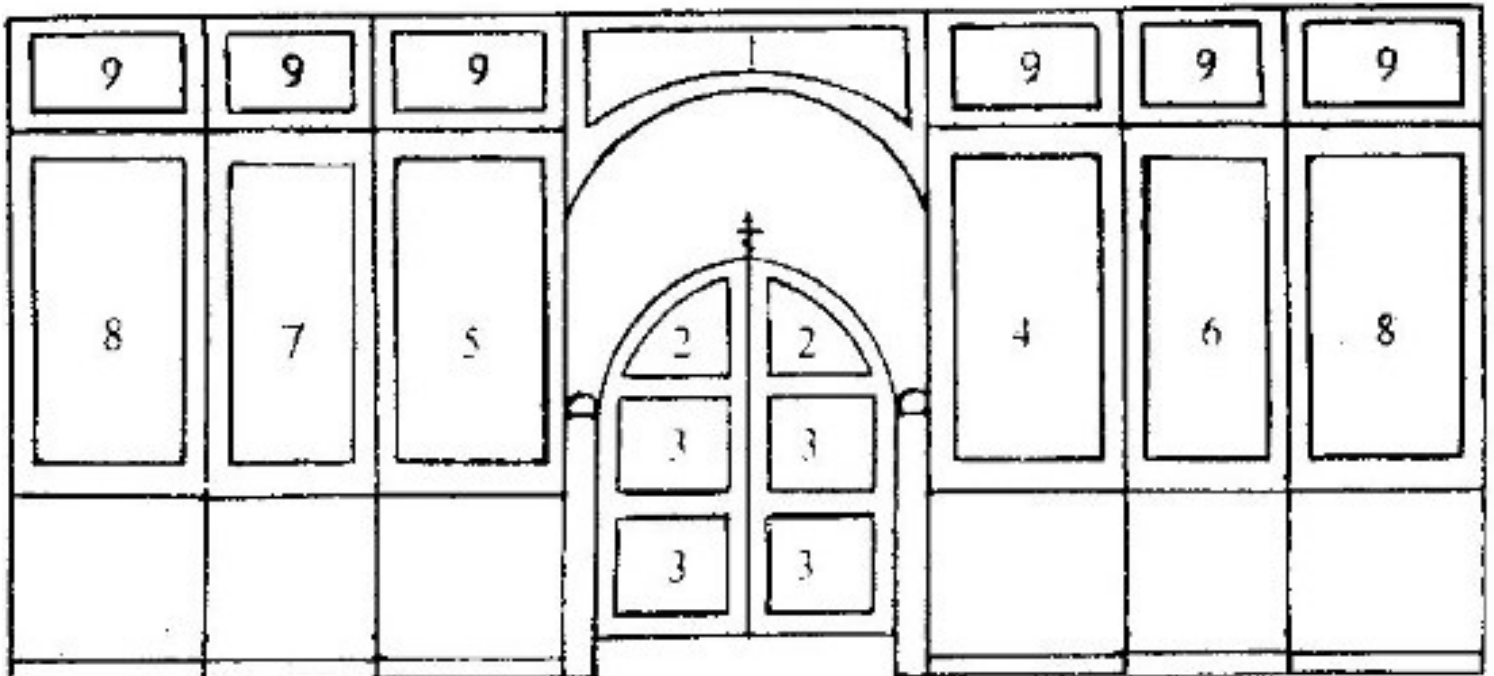
2. Вземаме си свещи.

3. Пристъпваме към иконата, поставена на аналоя в средата на храма.

4. Запалваме свещите.

ИКОНОСТАС

1. Икона на Тайната вечеря.

2-3. Царски двери.

2. Икона на Благовещението-
св. Богородица и Архангел
Гавраил.

3. Икони на 4-та Евангелисти.

4. Икона на Спасителя.

5. Икона на Божията Майка.

6. Икона на св. Иоан Кръстител.

7. Икона на храмовие светия.

8. Дяконски двери.

9. Други икони.

ДВЕТЕ ГЪРНЕТА

Ангел Каралийчев

Дядо Иван каза „добър вечер”, сложи торбата с крушите на земята, седна на одъра и рече:

- Чеда мои, земната ми работа се свърши. Аз ще си вървя вече. Кога склопя очи, идете в градината и разкопайте земята под ябълката! Там ще намерите онуй, което съм скътал за вас. Много видях и патих в живота си, много се трудих - туй можах да събера.

Разделете си го по братски и срещу свет ден молете се на Бога за душата ми! Като изрече тези думи, старецът опря главата си на възглавницата и издъхна. Божият ангел влезе през отворената врата на пръсти и поведе навън уморената стара душа. Едно щурче жално засвири на полицата. Същата нощ двамата братя взеха търнокоп и лопата и отидоха да търсят бащиното си завещание под ябълката. Като разкопаха меката пръст, наидоха две гърнета. Едното беше пълно с жълтици. Те светеха като едри звезди.

В другото имаше жито. Отнесоха и двете гърнета в колибата и големият брат каза на малкия:

- Хайде да си легнем да спим. Утре, като се разсъмне, ще прочетем колко жълтици и зърна има в гърнетата и ще си ги поделим поравно.

Но когато малкият брат заспа, големият стана тихо, взе гърнето с жълтиците, бутна вратата, прескочи градинския плет и потъна в тъмния храсталак. Подир него се спусна бащиното му бяло куче.

На сутринта, когато измаменото момче се събуди и разбра какво се е случило, заплака от мъка. Стана, отиде в градината, взе захвърления търнокоп и замина към гробището да копае гроб на стария си баща. Погребяха стареца. Момчето седна до пръста и почна да бърше с ръкав очите си. Жълтата есен гореше в равнините. Наведените от плод клони окапваха. Сребърни паяжини лъщяха над пресните угари. Орляци птици прелитаха от нива на нива и кълвяха незаровеното зърно. По гробищната пътека се зададе една бабичка и го попита какво му е толкова дотегнало, че е заплакал със сълзи. Малкият брат й разправи всичко. Бабичката го изслуша, протегна сухата си ръка, обърса сълзите от очите му и каза:

- Не бой се, синко, ти си млад. Едно гърне жито и две яки ръце - стига ти толкова имот! Моли се на Бога да ти даде и здраве. Ела утре у дома.

Имам воловци, имам и рало. Впрегни воловците и засеи житото от гърнето. Видиш ли каква паяжина е опасала угарите? Другата година ще бъде много родовита. Зарадва се момъкът. Послуша бабичката. Посея в градината житото. През лятото пожъна девет снопа. На второто лято засея цялата си бащина градина, а на третото напълни цял хамбар с жито и си купи волове. И заточиха се години една през друга по-родовити и радостни. Накупи малкият брат много земя. Направи си хубава къща. Дребни деца като пилета зачуруликаха в двора му. Той обичаше правото и доброто. Вървеше по правия път. Всяка неделя отиваше да пали свещ в черква за душата на баща си...

Големият брат, като излезе в тъмнината с откраднатото гърне, вървя дълго време в нощта. Бялото куче го догонваше. Стигна един хан. Пред хана светеше жълт фенер. Кучето остана под фенера, а човекът с гърнето влезе вътре. В задимената механа на хана завари трима души пияни. Седна на масата им, изсипа шепа жълтици и поръча вино. Девет дни и девет нощи пиха вино и пяха песни четиримата. Един стар едноок гъдулар им свиреше. Подир всяка песен пияните лепяха по една жълтица на челото на едноокия и му крещяха:

- Карай още!

На десетата нощ се скараха помежду си и извадиха ножове. Тогава настана нещо страшно. Гъдуларят грабна гъдулката си и се изгуби навън. Какво се случи - големият брат не помни. Но когато се опомни, видя, че лежи в тъмница. Вън пред вратата, до краката на тъмничарина, вярното куче, клекнало, чакаше своя стопанин...

Минаха седем години. Един неделен летен ден малкият брат, като излезе от черква, видя до прага седнал на плочите дрипав, напрашен просяк с дървено блюдо в ръка. До него се припичаше на слънцето мършаво бяло куче. Милостивият малък брат бръкна в пояса си, извади една пара от кесията си и се наведе да я пусне в блюдото. Кучето изведнъж скокна, хвърли се към него и радостно замаха опашка.

Тогава той погледна просяка в очите и изтръпна: пред него стоеше големият брат с просяшко блюдо.

Троянски манастир “Успение Богородично”

Троянски манастир “Успение Богородично” е трети по големина в България и най-големият в Северна България манастир.

Намира до село Орешак, на 10 км от град Троян. Според преданието бил основан от български монах-отшелник, който построил около р. Черни Осъм малка дървена църква. По-късно, на път за Влахия, оттук минал друг атонски монах, който носел със себе си чудотворна икона на “Св. Богородица Троеручица”, копие на старата чудотворна икона в Хилендарския манастир (14-ти век). Всички опити на монаха да отнесе иконата със себе си се проваляли по чудодеен начин и накрая той я оставил в манастира. Историята се разчула, това привлякло нови монаси и манастирът се разрастнал бързо.

В началото на XVIII в. в манастира започнало да функционира килийно училище, като по същото време започнало и преустройство на сградите. Около 1780 г. била изградена нова, вече каменна църква. На 4 декември 1830 година, с грамота, подписана от Вселенския патриарх Констандий и от всички митрополити, Троянският манастир бил признат за ставропигиален, подчинен на Цариградската патриаршия. Малко по-късно, в съответствие с новото положение на манастира, започнало събиране на средства за построяване на нова съборна църква. На 6 Август 1835г. тя вече била факт, като била осветена в името на “Успение Пресветая Богородици”.

В същата година били изградени и сегашните жилищни корпуси от изток, север и запад. От юг на мястото на старата църква бил издигнат малък дървен параклис “Рождество на Пресвета Богородица”. Особено забележителни в Троянския манастир са стенописите. За украсата на новопостроената църква “Успение Богородично” монасите поканили през 1847 г. един от най-известните възрожденски художници - Захарий Зограф от Самоков Зограф от Самоков. Неговите стенописи покриват всички вътрешни стени на храма и галерията от западната ѝ част и от северната страна.

В главната църква на манастира се пази най-старата икона - светиня на манастира “Пресветая Богородица Троеручица” - чудотворна.

Иконата на Божията Майка е получила своето име през VIII век, когато във Византия бушувала иконоборческата ерес, поддържана от императора на Византия Лъв III Исавър. По това време в Сирия живеел св.Йоан Дамаскин, висш сановник в двора на дамаския халиф. Той написал три трактата “Против порицателите на светите икони”, а с писма изпращани във Византия,

св.Йоан пламенно изобличавал еретиците. Мъдрите вдъхновени писания довели до ярост императора иконоборец Лъв III, но тъй като авторът им не бил византийски поданик и сам императорът не можел да го накаже, той пратил на дамаския халиф измамно писмо и го наклеветил, че уж иска да предаде Дамаск на византийците. Разгневен, халифът на Дамаск заповядал да отсека дясната ръка до китката на преподобния Йоан и за назидание да я окачат на градския площад. Същият ден вечерта, когато гневът на халифа се уталожил, св.Йоан измолил от него отсечената си ръка, допрял я към китката си и паднал на колене пред иконата на Божията Майка. Той дълго се молел Пречистата Дева да излекува ръката му, писала в защита на Православието. След дългата молитва той задрямал и тогава му се явила Божията Майка, която му казала: “Ето, ти си здрав. Труди се прилежно с изцелената си ръка за славата Божия!” Когато св.Йоан се събудил, видял ръката си невредима.

От благодарност за станалото чудо той поръчал да прикрепят към иконата на Божията Майка сребърно изображение на отсечената ръка. Така иконата получила названието “Троеручица”.

Скоро след това свети Йоан постъпил в манастира на преп. Сава Освещени, като взел със себе си чудотворната икона на “Света Богородица Троеручица”.

АУДИО И ВИДЕО БИБЛИОТЕКА

“ПРАВОСЛАВНО ХРИСТИЯНЧЕ” в интернет на адрес-

<http://hristianche.ucoz.com>